

Acció CIUTADANA

SEMANARI REPUBLICÀ FEDERAL

Es un error d'acantonar la lluita de classes en el terreny estrictament econòmic. L'acció política, i en un moment donat la violència, són necessàries.

LENIN

Olot, 7 de Juny 1930. — Subscripció 5 ptes. l'Any. Número solt 10 cts. — Redacció i Administració, Concentració Republicana — Any I. — Núm. XV

Com sigui que tan prompte ho permetin les circumstàncies han de ratificar-se o rectificar-se els acords presos en l'Assamblea dels republicans gironins a l'any 1923, creiem convenient donar a conèixer als nostres lectors aquest manifest:

El Directori del Partit Republicà Federal Nacionalista de les comarques gironines, a l'opinió

D'ençà del frustrat intent de coordinació dels partits d'esquerra catalana per a una acció conjunta, el republicanisme de les comarques gironines aspirava a la reorganització de les seves forces davant la transcendència dels problemes plantejats en els nostres dies.

Per a dur-la a cap, fou convocada l'assemblea que es va celebrar a Girona el 29 de juny d'enguany.

El Directori elegit pel vot unànim dels nombrosos concorrents a l'acte, s'honora exposant avui públicament la tendència i finalitat de la novella agrupació denominada PARTIT REPUBLICÀ FEDERAL NACIONALISTA CATALÀ.

Fonament de la nostra ideologia és la doctrina d'En Pi i Margall en l'ordre humà, en el polític, en l'administratiu, en l'econòmic, en el social i en l'internacional, adaptada, però, en algun d'aquests aspectes, a les modalitats dels temps presents.

Perquè, en l'ordre internacional, volem la civilització dels pobles incultes no per la força, sinó per la colonització pacífica i l'establiment de relacions mercantils, considerant inviolable el sòl de les pàtries alienes com el de la pròpia, som enemics irreconciliables de la intervenció armada en el Nord d'Àfrica i propugnem l'urgent rescisió dels tractats a pretexto dels quals les oligarquies centralistes, avui com sempre, encegades per un innoble afany de dominació, exigeixen o consenteixen el sacrifici de milers de vides i l'esmerç de sumes quantiosíssimes.

Essent la qüestió social, segons profetitzà En Pi i Margall, el crit de guerra del segle XX, com ho fou del segle XIX la qüestió política, nosaltres,—inspirant-nos en la noblesa de sentiment i en l'esperit de justícia del republicà insigne,—admetrem tot ço que, al nostre entendre, pugui contribuir a decidir-la sense sang. Convençuts que les lleis actuals, pel que tenen d'injustes i anacròniques, distancien inhumanament capitalistes i treballadors, apoiarem sense vacil·lar totes les reformes, àdhuc les més radicals, que tendeixin a la completa anul·lació de l'actual predominani dels favorecuts sobre els desheretats. Reconeixent, però, que «l'emancipació dels obrers ha d'ésser obra dels obrers mateixos», nosaltres, bo i consagrant la major atenció a l'estudi dels problemes socials, no pretendrem pas, des del nostre camp, traçar normes ni senyalar orientacions a les classes treballadores en ço que els és privatiu, limitant-nos a contribuir lleialment i abnegadament, amb els mitjans propis, a la possible realització de les llurs iniciatives.

Pel que es refereix a la qüestió catalana, no mirem ni amb hostilitat ni amb rezel, sinó més aviat amb respectuosa atenció, l'actual renaixement del nacionalisme radical, previst per En Pi i Margall i en els darrers dies de la seva gloriosa vida, tot fent constar que NI EN EL PARTIT REGIONALISTA, NI EN EL CATALANISTA, NI EN EL FEDERAL,—QUE PER A LA REORGANITZACIÓ DE L'ESTAT TENEN UN MATEIX PROGRAMA—NO HI HA CAP PENSAMENT D'INDEPENDÈNCIA deia, sense abdicar, però, ni poc ni molt dels seus principis «més ningú no pot assegurar, avui, que aquestes aspiracions algun dia no prevaleixin. La pèrdua de les nostres darreres colònies ens ha fet veure com passen a ésser possibles coses que ahir no ho eren. L'agitació creixent de les idees, l'entusiasme que desvetllen els homes que s'alcen i batallen per llur independència, circumstàncies exteriors imprevistes, fan possible i fàcil ço que abans semblava inassequible.»

Nosaltres volem la implantació total i simultània, en son doble aspecte de intensitat i extensió de sobirania, de l'Estatut de l'Autonomia integral de Catalunya, aprovat per l'Assamblea de la Mancomunitat i per les representacions parlamentàries de la nostra terra. Amb fermesa i desinterès, emprant els procediments que les circumstàncies exigeixin, lluitarem per la obtenció de la nostra autonomia, tot mantenint, íntegrament, les reserves d'índole doctrinal fetes pel representant de les esquerres en confeccionar-se l'Estatut. I rebutjarem per deficient o inadequada, tota proposta fragmentària i de caràcter general dimanant del centralisme uniformista.

Mai per mai no col·laborem amb els governs de la Monarquia espanyola, els quals, sense excepció, per motius inconfessables, oposen la indiferència, el menyspreu, l'amenaça o la força bruta a les reivindicacions de Catalunya; puix si no ens en privessin les nostres conviccions republicanes, ens ho privaria en absolut la nostra dignitat de catalans. Declarem, a més a més, que tampoc no apoiarem un règim republicà que no reconegués a Catalunya el dret de governar-se a si mateixa.

Si un dia fos consultat el poble de Catalunya sobre el règim a adoptar, de fàcis definitiva, en relació amb altres pobles peninsulars, nosaltres, demòcrates de cor, despulats de tota intransigència dogmàtica, de tot exclusivisme partidista i de tota mira personal, acataríem la voluntat de la majoria.

Mentrestant contribuïrem, perseverants i entusiastes, al resorgiment, a la intensificació i difusió, en tots els seus aspectes, de la genuïna cultura catalana, per virtut de la qual, indefectiblement, assoliran esplendorosa revelació les característiques essencials del nostre poble i la màxima eficiència de puixants energies.

Ens captindrà alhora de la cultura universal, estimant-la en la seva indiscutible vàlua. I, així mateix, amant

Comentari

INICIATIVA LLOABLE

Totes les evolucions que experimenten els pobles, envers el seu perfeccionament, són degudes a la educació que ells han rebut, de manera que les poblacions on resten tancades tota mena d'iniciatives en mires a un possible ajut i millorament de les tasques culturals dels seus educadors, els seus habitants queden endarrerits i sense les aptituds que en tots els ordres ha de posseir avui tot ciutadà, si vol eixir airo, en la dura batalla que diàriament ha de lliurar, per el sosteniment de la vida i poder complir humanament els seus deures socials.

Encara que no ens sigui gens agradable, no volem mancar a la sinceritat que acostuma informar els nostres modestos treballs, i obligats per aquesta, hem de confessar que, finsal present, el nostre govern municipal no ha pas sabut donar guires proves que demostrassin ben clarament que la seva gestió s'inspirava en les pures normes de la democràcia, pel que fa referència als problemes educatius de la nostra ciutat; la seva majoria es tombava més fàcilment a subvencionar ensenyaments que no eren pas sempre de cara a la part més humil del poble, tot permeten un lamentable abandó de la nostra primera ensenyança quines funestes conseqüències n'hem de patir tots plegats.

Encara és una vergonya la manera humiliant amb que es vol remunerar el personal auxiliar que presta els seus serveis, en les nostres escoles públiques; forçosament, si tenim en compte els irrisoris sous de que disfruten, haurem de convenir que la seva actuació educativa no pot pas anar acompanyada d'aquella satisfacció que proporcionen les bones obres quan ens permeten viure honestament. Tan mateix s'haurien de remunerar-los més dignament i no donar una tan vergonyosa prova d'indiferència.

Tenint en compte tot l'esmentat, trobem molt encertades i dignes de tota lloança algunes de les iniciatives culturals que aquests darrers dies s'han discutit en el nostre Ajuntament.

Avui, per creure-ho més urgent, volem subratllar la que fa referència a la creació i organització de Colònies Escolars. Aquestes són una necessitat per a tots els nens que han de viure a la ciutat i per ésser fills de la classe més castigada per la pobresa, han de sojornar en els llocs més infectes de la població, sense la llum i l'aire que requereix el seu tendre organisme i encara sovint agreujat tot això amb una deficient i miserable cuina que els serveix el nodriment suficient per a que no es morin de gana. Si a això hi ajuntem les males condicions higièniques de les aules escolars-on passen el restant del dia, ens farem càrrec de la gran utilitat i eficàcia que poden rendir les esmentades Colònies, en el restabliment i regeneració de la salut dels nostres infants.

L'esperit verament socialista que encarna la creació i adequat sosteniment d'aquestes, ens afalaga extraordinàriament i per això no sabriem pas regatejar el nostre humil ajut i cordial felicitació als iniciadors de tan generosa proposició:

Si ens expremem amb semblants termes és perquè creiem que aquestes colònies es faran a base d'una certada selecció de minyons, escollint tots aquells que el seu estat de salut i pobresa reclami tan excel·lent règim escolar. Igualment pensem

intensament com a catalans i com a homes, els magnes ideals de Llibertat i Justícia, ajuntarem de bon grat el nostre esforç a tot altre que tendeixi a accelerar llur triomf definitiu arreu del món.

Més atenta a la qualitat que al nombre dels nostres companys de lluita aspirem a que els elements integrals de la novella agrupació poseixin abastament dots d'austeritat i civisme, per tal que la llur actuació, qualsevol que sigui el lloc on s'exerceixi, respongui a l'elevació de la nostra idealitat i a la noblesa dels nostres propòsits.

Arreu de Catalunya hi han nombrosos i entusiastes nuclis que comparteixen essencialment la nostra ideologia. A tots els adreçem una fraternal salutació, esperant l'hora d'una acció conjunta que contribueixi eficaçment a la realització de les nostres comuns aspiracions.

Girona 1 agost 1923.

Salvador Albert, diputat a Corts; R. Noguera i Comet; Isidre Riu Puig; Albert de Quintana; Josep Irla; Miquel Santaló, Dirutats a la Mancomunitat; J. Puig Pujades, president del Comitè Comarcal de la U. F. N. R. de l'Alt Empordà; Josep Fàbrega Jou, president del Comitè Comarcal de la U. F. N. R. del Baix Empordà, Llorens Busquets, president del Centre de U. R. de Girona.

Carta de París

EL TRACTAT DE VERSALLES

Es un fet que avui tothom admet que el tractat de pau de Versalles, ha multiplicat en diferents punts d'Europa, les causes de conflicte, i per conseqüent, els riscos de guerra. No solament han estat traçades fronteres i arbitràries i ridícules—algunes de les quals deuran ésser revisades aviat—sinó que, per l'aplicació del principi de les nacionalitats, ha desmembrat Europa, i substituït, a les grans unitats polítiques una munió de petits estats que porten una vida precària, i que massa sovint es preocupen d'afirmar, amb un nacionalisme agressiu, llur personalitat.

Aquest compartimentatge de l'antic continent, és encara agreujat en alguns països, per moviments autonòmics o francament separatistes. Sembla estrany que un home com en Briand no toqui de peus a terra, i no es dongui compte dels obstacles que s'oposen al seu famós projecte d'*Estats Units d'Europa*.

L'incendi de 1914 fou d'origen balkànic. El foc continua covant sota la cendra, i d'altres matèries inflamables es van acumulant a les fronteres de Polònia, Hungría, Rumania, i... d'Itàlia.

El tractat de Versalles serà el responsable de la nova guerra.

EL CESAR DE CARNAVAL

No cal donar més importància de la que en realitat tenen, a les provocacions oratòries de Mussolini. Però, malgrat això, no devem oblidar que un règim fundat sobre la violència, busca sovint a fora de casa, diversions a les seves dificultats interiors. En són la prova els discursos provocatius del Duce d'aquests últims dies.

Per bé que la Itàlia de Mussolini no representa —sortosament— el mateix perill per la pau que l'Alemanya del Kaiser, s'ha de tenir en compte que el darrer Hohenzollern coronat, es veia obligat, en certa manera, a comptar amb la opinió pública. Reichstag era elegit pel sufragi universal. Els partits polítics tenien una existència legal, *La sozjal demòcrata*, forta de varis millors d'electors, contrarrestava les excitacions xovines de la pandilla militarista.

En canvi, a Itàlia, del control parlamentari Mussolini tan sols n'ha deixat subsistir una miserable i deshonorant imitació. Ha escanyat tota llibertat. Fins l'ombra de la opinió pública sembla que hagi desertat Roma. I dir que aquest personatge ha tingut imitadors!... Però no tota la culpa la tenen els dictadors. Ço que s'imposa és no oblidar els *ciutadans* (?) marcats per aquesta col·laboració infamant.

ANDERSEN:

El dia 27 de Maig, fou inaugurada pel príncep hereu de Dinamarca, l'exposició *Andersen* a la Biblioteca Nacional.

La exposició es compon de documents manuscrits, correspondències, llibres, retrats, fotografies, i il·lustracions originals relatives a l'obra d'Andersen.

Són remarcables, sobretot, una pintura d'Elisabeth Jerichau Baumann que representa a Andersen llegint un dels seus contes a un nen malalt; el bust d'Andersen esculpit per Bisset; el seu retrat, degut a K. Bloch; i, finalment, els curiosos manuscrits del confista, carregats de notes i correccions; els seus carnets de viatge; cartes seves i de corresponents seus, alguns dels quals són gent il·lustres, com Schumann, Longfellow, etc.

Un dels documents més rars oferits a la vista del públic, és una carta, tràgica en la seva simplicitat. No porta data. La dona que la va escriure fou d'una bellesa i d'un talent igualment cèlebres: Jenny Lind, la gran cantatriu sueca, que en aquelles ralles diu al poble Andersen que no vol ésser la seva muller.

Una sola cosa refusà el destí a Andersen; el goig d'ésser estimat d'una dona. Mai cap el va pendre en els seus braços impulsada per l'amor.

Al seu lloc, d'altres s'haurien adonat a l'elegia romàntica i a tendències mòrbides. Andersen, que posseïa una ànima exquisita, es va refugiar en el món de la innocència i de la irrealitat, dedicant tota la seva tendresa a la mainada.

Gràcies al seu amor malhaurat, varies generacions hauran conegut el veritable sentit de la poesia. Amb els seus admirables contes, aquest gran dinamarqués els haurà revelat, en una època d'emocions vives, la més preciosa de les sensibilitats: la que il·lumina l'ànima.

JAUME GASCÓN

París, Maig.

El problema de les aigües d'Olot

(Acabament)

Executat el projecte i assolint un èxit dels més fàlguers, contra el parer de molts, passaren uns quants anys més; però, veus-aquí que altra volta sorgeix el problema cap a l'any 1924, seguint batlle de la nostra ciutat En Francisco Bassols, i ja aleshores l'Ajuntament va creure necessari posar-lo sobre la taula i demanar parer a persona tan peritíssima com ho és el Dr. M. Faura, encarregant-li aital afer; aquest va practicar un estudi geològic-hidrològic general de la nostra comarca i d'una manera especial per a el manantial de Sant Roc, formulant després un tan lluminós com mestriol dictamen que adreçà a l'Ajuntament en data de 20 de Octubre de 1924.

Ha passat el temps, després d'haver estat emès el dictamen per persona tan aciençada, la necessitat d'aigua s'ha fet sentir intensament per causa de la persistència de l'eixut dels tres últims anys, s'ha sentit el clam general per manca de tan preciós element i el cert és que el problema resta en peu, si bé més aguditzat que mai, per la circumstància de que el nivell general de cultura nostre ha pujat, el que permet que tothom en senti la necessitat cada dia més apremiant, per les múltiples aplicacions que es van presentant de bell nou.

Es per això que està a la consciència de tot Olot, que el problema s'ha de resoldre d'una fàsis adequada, tothom ho reclama, però, com solucionar-lo?

Aquí radiquen les dificultats i alhora les responsabilitats; s'ha de tenir en compte que aital afer és quelcom digne d'un estudi aciençat i metòdic, que no es pot pas fer en vuit ni en quinze dies i que no el pot, tampoc, portar a cap qualsevol home, ni cap comissió que no n'estigui del tot assabentada; és quelcom que reclama imprescindiblement un home, dos homes, una comissió,

que els infants que formin les colònies aniran amorosament vigilats i atesos, a més del corresponent mestre, per un o més metges que curin de que aquestes colònies donguin tots els fruits que cal esperar-ne.

No sabriem acabar aquest treball sense fer ainent que les caritatives qualitats que adornen a volguts compatriotes, amb abundants mitjans de fortuna, tenen un nou lloc on poder-se manifestar, ofrenant el seu ajut, perquè aquestes projectades Colònies Escolars, abarquin el major nombre possible d'infants, i no dubtem que aquest mecenatge seria d'una gran utilitat i el poble en servaria un agraïment sincer i cordial.

DEMOFIL

si es vol, que en sigui mestre coneixedor per l'estudi geològic-hidrogràfic aciençat i minucios de nostres encontrades a que de bell nou se'ls hi ha d'encomanar tan difícil tasca, per tal de que exposin la seva manera de veure el problema i ens donguin la solució més adequada. De no fer-ho així ens exposem sempre a esmerçar mils pessetes i mils duros ben inútilment, el que tanmateix seria ben sensible.

Entenc jo que en problema d'aital importància, de cap de les maneres s'han de preconitzar fórmules que el solucionin de moment, sinó que s'ha d'anar de cara a una solució definitiva, el que no es pot assolir, a la meua manera de veure, per mitjà de comptadors, que no deixen de tenir els seus inconvenients, ni tampoc per l'edificació d'un dipòsit regulador de més o menys cabuda i alçada i ni tan solsament per mitjà de la recerca d'aigües de complement.

El problema de les aigües d'Olot és quelcom més complicat, perquè s'ha de tenir l'esguard fixe en un més enllà d'avui; s'ha de preveure que encara ens manquen molts serveis públics que tant afecten a l'Higiene com a la nostra seguretat; com ja he dit abans i ara repeteixo, s'han de poder rentar les clavagueres que ja tenim; ben cert és que el sentit de l'olfacte en restaria bon troç agraït de no haver de suportar les fortes olors que es desprenen d'elles i que per dissort nostre no són pas de roses. No ens manquen encara els rentadors públics? Que no ens farien una bona servitud uns banys populars?

Per aitals coses, és més que evident que la quantitat d'aigua de que podem disposar és ben esquivada i que solsament, ben menada, n'hi ha per a subvenir les primeres necessitats, per el que s'imposa que el problema sigui atacat en tota la seva amplitud.

Un dels factors amb que s'ha de comptar és, en primer lloc, el de la municipalització de servei tan important, mitjà que per si sol ja portaria aventatjes de tota mena, tan higièniques com econòmiques i demés d'altres ordres; higiènicament, perquè per la puresa de les aigües tots hi vetllaríem per ésser d'interès comú el no sofrir epidèmies, i aquesta funció restaria allunyada de mans particulars i profanes, els interessos de les quals, la immensa majoria de les vegades, estan en contraposició amb la salut pública, circumstància que, sens dubte de cap mena, és ja de major quantia. Amb la municipalització del servei d'aigües, els concellers de l'Ajuntament, que són conciutadans nostres, no repararien en despesa per tal que la salut pública, que és la seva pròpia, no en sofrís.

De les demés aventatjes no hi ha cap motiu de fer-ne l'apologia, per raó de que tothom les ovira sens necessitat de cridar-ne l'atenció.

Altres dels factors és el de proporcionar aigua abundant, i com ja he esmentat, sens mirar-ne la quantitat per individu i dia; a aquest fi el més encertat seria que la Comissió d'aigües proposés a l'Excm. Ajuntament, l'estudi geològic-hidrogràfic de nostres encontrades, sens escatimar mitjans, per tal de que els pèrits informessin de la possibilitat o no possibilitat de procurar-nos aigües en bones condicions en qualitat i quantitat i d'alta pressió natural. Si això fos possible, quines aventatjes no ens reportaria?

Que no és possible el procurar-nos aigües d'aquesta mena? Aleshores és quan s'ha de pensar en les de baix nivell, aconsellant a l'Excm. Ajuntament que al temps d'encarregar al o als hidròlegs l'estudi esmentat amb mires a aigües de pressió natural, els encarregués aixímateix l'estudi per a aigües de nivell inferior, encara que sempre en quantitat sobre-abundant, per tal de cotejar les aventatjes d'unes i altres, sens deixar en cap moment d'estudiar de bell nou el manantial de Sant Roc, sobre el qual, car de no ésser possible el proporcionar-nos aigües d'alta pressió natural o de nivell mig, els encomanaria d'una manera molt particular que en fessin un estudi acabat, a fi de que ens indiquessin els treballs necessaris a fer per a obtenir-ne el major rendiment possible.

Ja sé que en tot l'esmentat no hi ha cap solució en l'afer de les aigües d'Olot, cosa que no pretinc, ni puc pretenir, per estar mancat de facultats; el que solsament

desitjo i que m'ha induït a confeccionar aquest treball, és l'afany de veure portada la nau encallada a port segur, indicant el camp a seguir i els capitans que sabran guiar-les.

S. SALA

Olot, Maig de 1930.

Evolució

Es cosa ja sobrerament reconeguda que des de que el món és món, dona voltes; avui ja ningú en dubta, aquest ordre evolutiu de la Naturalesa ha vingut aixamplant-se tan extensivament que ja no existeix en el camp immens de la vida humana un sol cas en que es deixi de reconèixer la llei de l'evolució. Tot evoluciona. Amb precisió, amb moderació o amb lentitud tot segueix un moviment evolutiu. Hi han moments que esglaia de veure amb la precipitació que irreflexivament es llencen alguns a l'abim de la impremeditació per obtenir els seus ressorgiments evolutius; d'altres fa angúnia de veure amb l'impassibilitat que contemplen, com se'ls hi escapa la oportunitat que els hi representa aquell temps tan preciós que deixen desaparèixer lentament i no acaben de decidir-se a empaïtar-lo sens adonar-se'n fins que ja és tard; aleshores venen els clams i els repenediments; aleshores, si tornés, s'hi llençarien sens dubtes ni vacil·lacions, però ja no s'hi és a temps i el passat no torna; no és que no torni, si ja hem dit que tot evoluciona, que tot torna i això també tornarà, però ja serà tard, ja no serà (per nosaltres) oportunitat com abans. I és precisament l'esperit d'evolució el que ens condueix ací; és la lentitud del nostre pas, el que ens mou a treballar el redreçament de les activitats de la joventut per no perdre la oportunitat present i reconquerir l'evolució de millors temps futurs.

La joventut en general, s'ha mantingut gairebé sempre inassa apartada de la cultura i de la política, ha alterat els ordres; l'afany que inútilment ha esmerçat per una tanda de banalitats, li ha mancat per totes aquelles causes d'un interès i d'una importància paleses. La inexperiència, l'afany de diversió i el desordre del sistema instructiu d'Espanya, són en gran part la causa, però molta de la culpa és nostra, perquè calia haver-se imposat; un esforç col·lectiu i fins sols autodidàctic hauria resolt molts d'aquells inconvenients, però ha resultat (ja de sempre) més còmode atribuir les tasques als demés donant l'escusa de que estaven més autoritzats que nosaltres i millor experimentats, i això no és propi ni de la nostra vitalitat ni de les nostres energies en plena exuberància. Cal doncs que, fent us dels drets de ciutadà, sapiguem tots els nostres deures i volguem ésser la representació genuïna del poble la sobirania del qual radiqui exclusivament en ell i que autoritats i poders siguin emanació d'aquesta representació popular i democràtica; cal, per això obtenir, intensificar la cultura, avui tan restringida; desvetllar l'interès ciutadà individual i col·lectivament per mitjà de conferències, escoles, publicacions, etc., i aquesta tasca no atany exclusivament a persones determinades sinó a tothom en general, als vells i als joves, a les mares i a les filles; sí, a les dones també, a elles amb una importància gran, el hi cal saber llurs drets i deures de ciutadanes, no sols per ensenyar-los als seus fills sinó per saber compartir dintre el clos de la família les preocupacions polítiques i socials, perquè com deia «Una Olotina» amb l'edició extraordinària d'Acció Ciutadana del primer de maig: «la vida és quelcom gran i complexe per a dedicar-la única i exclusivament a rentar uns plats, parlar la taula o fer una bugada.» «Es necessari i és precís, és indispensable que la dona obri els ulls a la llum perquè pugui esdevenir una bona esposa, perquè pugui encarnar dignament l'ideal de mare educadora». D'olotines n'hi han moltes, però que es preocupin per adquirir una cultura que les faci espeses models i mares exemplars, potser no n'hi han gaires; i pensar que aquell règim finit volia donar-los-hi vot... no sabem pas amb que comptava, és a dir, si; probablement per valdre's com sempre de la inintel·ligència del poble.

I arreu del món la dona ha evolucionat trencant les més velles tradicions, menys ací que persistim en un trist encallament del feminisme; encara, però, paciència, que Catalunya ha observat recentment un redreçament digne de la Dona catalana.

Es, doncs, precís fer un esforç individual i col·lectivament per obtenir el desvetllament general de tot ciutadà i serà aquest que ens conduirà a l'evolució progressiva que avui no podem fruit per poc interès nostre.

J. SABATER i VIDAL

Vària

PER UN SALÓ D'EXPOSICIONS

La nostra ciutat que excessivament s'ha vist penjada darrera seu l'oració de ciutat d'artistes, no té pas gaires mèrits contrets amb aquests ciutadans que tant l'honoren.

L'Escola de Bellas Arts és instal·lada actualment en locals deficientíssims que són destinats des del principi, segons sembla, a obres exclusivament de beneficència; fins ara s'han escatimat també unes pessetes per una organització d'estudis més convenient; ademés tingué d'esperar-se que fós un particular el que obrís un saló d'exposicions on el poble pogués admirar les obres dels seus artistes; i ara sembla que aquest saló va a tancar-se definitivament; per això fem aquesta nota, esperant que l'Ajuntament actual voldrà preocupar-se una mica més que els altres de ço que ens dignifica.

Es molt convenient que el poble, per estimar degudament els seus artistes, vegi les seves obres; al mateix temps, amb la seva exhibició, es contribueix molt eficaçment en la nostra educació espiritual, i ens sembla que la subvenció que havia d'adjudicar-se per la creació o continuació d'aquest saló d'exposicions no és pas molt crescuda perquè no es prengui en consideració aquest aspecte d'un interès local tan marcat.

Cinema, Teatre i Música

El programa de pel·lícules projectat en el «Ideal Park» el passat diumenge, ben poca variant oferia a la qualitat que ens tenen acostumats.

Es de doldre que sien tan contades les sessions de mitjana valua que ens donen en aquest local.

No podem dir el mateix del programa del «Teatre» ja que les pel·lícules tot i no ésser extres no eren d'escarnir i l'atracció era de qualitat.

«Goyesca», és una ballarina acuradíssima en llur treball, les seves dances són executades amb encert impecable i acolorides per una bona presentació.

L'acompanya una cantatriu que sap suplir amb la simpatia i coneixement de les taules les deficiències de la seva veu, petita. La música ben ajustada.

En fi, una bona sessió.

El dimarts i dimecres, en el mateix local, es donà a conèixer el film sonor. No ens va plaure.

Amb tot i reconèixer que la revista projectada el primer dia era d'una bona presentació i mitjanament argumentada l'opereta «Casal sen Hollywood», l'aparell parlant era d'una instal·lació deficientíssima, que no permetia fer-se càrrec del que és l'última paraula de la cinematografia.

Es d'aplaudir el desig de l'empresa, al donar-nos a conèixer aquest nou avenç.

El dijous, espectacle «Pili-Vicen», mixtificació de l'atracció que suara ens visità amb el nom «d'espectacles 1930», però amb la diferència de que en els Vicen hi manquen alguns dels nombres millors que formaven part de l'antic conjunt.

Deixant la tasca de les dues bailarines, i uns petits moments d'encert, el «Notabilísimo acontecimiento Artístico» resultava fluix.

Diumenge, *El Angel de la Calle*, pel·lícula americana de grandios èxit, durant la passada temporada, en tots els cines del món.

Repris de Ben-Hur, és certament una pel·lícula que ho mereix, és la producció monstre de la «Metro Goldwyn Mayer».

A. S.

Els Esports

FUTBOL

Olot F. C. I — Bisbal F. C. I

Diumenge contendiren en partit amistós aquests dos onzes. Si bé es jugà amb entusiasme i a gran tren —almenys per part dels bisbalencs—, el partit no satisfé pas al públic. La davantera olotina es pot dir que gairebé no existí, li mancà l'home que la conduís i el que rematés a porta: el davanter-centre, Martínez,

tingué una actuació desgraciadíssima; ja sabem que tot el més que podíem esperar d'ell era un cop de cap, i diumenge ni això tinguerem la sort de que se li acudís a fer. La resta de la davantera, llevat d'en Puig que sobresortí quelcom, es comportà com hem anotat més amunt.

Els demés rengles de l'equip compliren, majorment Prunés a la defensa.

Els bisbalencs donaren la sensació de que volien obtenir la victòria, no playent-li l'esforç; algunes de les seves línies pecaren, però, d'excessiva duresa, cosa que els hi serví perquè l'àrbit, acertadament, els castigués amb penalty i que no fou transformat en goal perquè semblava que la davantera tenia el propòsit de secundar la labor de l'avant centre i així arrodonir la cosa. Pels bisbalencs es distingiren, Balanzà a la davantera i Llenas a la defensa.

Creiem que ara seria l'hora d'entrenar els jugadors i fer les proves dels quins han d'integrar l'onze que haurà de jugar al vinent campionat—i no esperar fer-ho com es feu l'any passat, de fer provatures de jugadors en ple campionat—la qual cosa no pot portar més que desfetes, com ho ha demostrat l'experiència.

On creiem que caldria buscar prompte un substitut és al lloc de mig-centre i avant-centre, llocs certament difícils i que, per tant, cal buscar-los en temps.

Per a demà i demà passat s'anuncien dos interessants partits entre el nostre primer onze i «Espanya F. C.» de Sabadell, campió de campions de 1928-29.

CONSULTORI - JUBERT

MÉDIC-QUIRÚRGIC

Malalties de les criatures.

Malalties de la pell.

Cirurgia infantil.—Cirurgia dels ossos.

Diagnòstics.

Traslladat: Plaça Constitució, 7, prals.-GIRONA

D'ací i d'allà

La setmana passada, convocats per l'alcaldia, tingué lloc una reunió dels presidents de les Entitats i directors de setmanaris locals, quin objecte era l'estudi d'una proposició sobre la conveniència d'organitzar unes colònies escolars.

En nom de *Concentració Republicana* i d'Acció Ciutadana hi assistí el nostre Director, En Ramon Aubert, el qual feu algunes observacions d'interès, no solament sobre alguns punts de l'esmentada proposició, sinó també sobre altres qüestions culturals que per afectar directament la futura organització de la primera ensenyança d'aquesta ciutat, fóren escoltades amb l'atenció que es mereixien.

Electricitat Médica Cures per diatèrmia, sol d'altura, etc.—Raigs X.
GASSIOT Plaça de l'Estel (Pla de Llacs) entrada per l'avinguda Paluzie.

Ha estat entre nosaltres el ferm català En Jaume Compte. Visità durant la seva estada les entitats «Casal Català», «Concentració Republicana» i «Centre Obrer» éssent rebut en tots aquests llocs amb veritables proves d'afecte i comprensió per el que ens ha fet per Catalunya.

AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA:

Si voleu obtenir amb la màxima perfecció i mínim preu vostres treballs de laboratori, porteu-los a n'en VELEZ.—Plaça Clarà, 12, 2.

Aprofitant l'avinentesa de trobar-se a Sant Feliu la cobla «Barcelona», el «Casal Català» ha organitzat una audició de sardanes per el proper dimecres, dia 11 del corrent, a les deu de la vetlla, a càrrec d'aquesta notable agrupació musical.

Demà estaran oberts els estancs número 2 del Passeig de Blay, número 3 del carrer de Sant Rafel i número 5 del carrer de la Proa.

Demà estaran obertes les farmàcies dels senyors Cardelús i Fajula.

EN EL **BAR DEL PARC**

TELEFON, 43

HI TROBAREU HABITACIONS I CUINA CASOLANA, A BONS PREUS.

Impremta de Pere Aubert. Olot

Magatzems de Robes **CASA NYERA**

— DE —

JOAN GUITART

La Casa de les Novetats. - Senyora: Abans de comprar, visiti aquests Magatzems

Carrer de l'Aigua, 10 ————— OLOT

Hotel-Restaurant de Sant Sebastià

PALAFRUGELL

**Situat en el millor lloc
de la Costa Brava. - Teléfon, 7**

LINCOLN

Xampany garantit de Cava

Caves Sant Sadurni de Noya

Dipositari: **ESTEVE HOSTENCH.-- OLOT**

RADIO GRAMOLA

“LA VOZ DE SU AMO”

Única en elegància i sonoritat.

Una meravella tan en radio com en discos.
Gran Premi en l'Exposició de Barcelona 1929

Esteve Molas

Clivillers, 21.—OLOT

**DEMANEU UNA AUDICIO
I US CONVENCEREU QUE ES LA MILLOR**

Banc Comercial de Barcelona

Capital: 25.000,000 de pessetes, totalment desemborsat

Casa Central: BARCELONA, Passeig de Gràcia, 3 i 5

Direcció telegràfica i telefónica: «COMBANK»

Sucursal d'OLOT: Sant Rafel, 4.-Teléfon, 22

Compra-Venda de tota classe de Valors
de contractació corrent.

Negociem tots els cupons dels Deutes Ferroviaria
i de l'Estat, de Venciment Primer de Juliol vinent

Caixa d'Estalvis { A la vista, 3 per cent anyal
A sis mesos 4 » » »
A un any 4 3/4 » » »

Comptes Corrents - Cambra Acuirada - Dipòsits
de Valors i totes les demés operacions
de Banca i Borsa

ENTITATS ASSOCIADES:

BANC DE PRÉSTECES I DESCOMPTE

BANC INTERNACIONAL D'INDUSTRIA I COMERÇ

EL MÉS BÓ

EL DE MÉS RENDIMENT

**DE VENTA EN TOTS ELS
BONS ESTABLIMENTS**

! EL MÉS ECONOMIC